

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методичні аспекти викладання нової і новітньої історії у шкільному курсі
всесвітньої історії»

Освітня програма «Середня освіта. Історія.»

Спеціальність 014 «Середня освіта. Історія.»

Галузь знань 03 гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від “6” червня 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Методичні аспекти викладання нової і новітньої історії у шкільному курсі всесвітньої історії»
Викладач (-і)	Бурачок Лілія Василівна
Контактний телефон викладача	0677155524
E-mail викладача	lilia.burachok@gmail.com
Формат дисципліни	Денне, заочне, дистанційне.
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewAllCourseInCategory&id_cat=46
Консультації	
2. Анотація до курсу	
Запропонований курс покликаний на основі широкого конкретно-історичного матеріалу та найновіших здобутків історіографії висвітлити провідні тенденції та перебіг соціально-економічного, політичного та культурного розвитку країн європейського та американського континентів, з'ясувати періодизацію, типологію, аналізувати міжнародні відносини міжвоєнного періоду, біполярну систему повоєнних міжнародних відносин та наслідки її розпаду, навчити студента як подавати цей матеріал на уроках у школі.	
3. Мета та цілі курсу	
Підготовка висококваліфікованих фахівців для праці у загальноосвітніх навчальних закладах, що володіють знаннями з історії країн Західної Європи і Америки ХХ- поч. ХХІ ст., методики викладання історії, сучасних освітніх технологій, вікової психології, політології, правознавства, етики, інших предметів; здатних оволодіти ключовими теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого; застосовувати набуті знання, уміння і навички у майбутній професії – вчитель історії, використовувати набуті знання для збереження та використання культурного спадку, вирішення актуальних проблем сьогодення, виробити навички виявлення, опрацювання та інтерпретації історичних джерел в навчально-освітньому процесі; творчо підходити до навчального процесу; виховувати повагу до загальнолюдських цінностей, а також виховувати активні громадянські позиції.	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Інтегральна компетентність (С1). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії і суспільствознавчих предметів у навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю.</p> <p>Складові професійної компетентності</p> <p>Комунікативна (С2) – здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці.</p> <p>Лінгвістична (С3) – здатність отримувати і передавати професійну інформацію іноземною мовою; уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування.</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність (С4) – здатність до впевненого, а водночас критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.</p> <p>Компетентності в природничих науках і технологіях (С5) – це наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Соціальна і громадянська компетентність (С6) – здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням</p>	

етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти громадсько і соціально відповідально та з почуттям поваги до оточуючих.

Контрольна (С7) – здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя, оцінювати прогрес і результати навчання.

Проектувальна (С8) – здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчальному процесі.

Управлінська (С9) – здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті обов'язки.

Фахові (предметні) компетентності:

С10. Наявність системи знань із вітчизняної історії, необхідної для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

С11. Здатність системно відтворювати історичні знання, факти, події і процеси із всесвітньої історії у контексті формування цілісної історичної картини світу.

С12. Наявність системи знань основних теорій та концепцій сучасної історіографії, джерелознавства, здійснення джерелознавчого та історіографічного аналізу зібраної інформації.

С13. Здатність володіти базовими правовими та економічними знаннями, вміти застосовувати їх у навчальній та професійній діяльності.

С14. Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом, хронологією та науковою періодизацією.

С15. Здатність до розуміння теоретичних і практичних засад педагогіки, психології і сучасних освітніх технологій.

С16. Здатність володіти системою знань із методики викладання історії і суспільствознавчих

предметів, знати зміст навчальних програм та підручників, засоби, методи та основні прийоми навчання, способи перевірки знань та умінь учнів та критерії оцінювання їхніх навчальних досягнень, форми позакласної та позашкільної роботи ін.

С17. Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, аналізувати і систематизувати, порівнювати і формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях.

С18. Здатність до міждисциплінарної взаємодії й уміння працювати з матеріалом суміжних гуманітарних наук під час вирішення навчальних і наукових завдань, мати синтетичне мислення.

С19. Здатність застосовувати знання, уміння і навички із дисциплін фундаментальної і професійної підготовки в практичній діяльності – у викладанні історії і суспільствознавчих предметів, організації навчально-виховного процесу, розробці навчально-методичного забезпечення дисциплін.

С20. Здатність визначати мету та завдання шкільних курсів історії і суспільствознавчих предметів, аналізувати навчальну програму та навчально-методичну літературу, складати плани-конспекти уроків, визначати тип та форму уроку, враховувати пізнавальні можливості учнів та ін.

С21. Здатність самостійно організовувати навчально-виховний процес, добирати ефективні методи, прийоми, форми і засоби навчання, спрямовані на розвиток вікових та індивідуальних особливостей учнів.

С22. Здатність застосовувати інтерактивні методи і сучасні освітні технології навчання.

С23. Здатність здійснювати контроль та об'єктивне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

- C24. Здатність користуватися вербальними і невербальними засобами передачі навчальної інформації, дотримуючись грамотності і вимог до написання наукових та навчальних текстів.
- C25. Здатність аналізувати, порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні і зовнішні мотиви діяльності історичних осіб, соціальних груп.
- C26. Здатність організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел або інформації методичного характеру.
- C27. Здатність використовувати, здобуті знання, уміння і навички із археології, загальної етнології, спеціальних історичних дисциплін у навчально-виховному процесі.
- C28. Самостійно оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості.
- C29. Здатність аналізувати та оцінювати проблеми у сфері освіти, визначати сприятливі умови для її прискореного інноваційного розвитку, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання суспільно важливих та особистих проблем.
- C30. Здатність до оволодіння базовими знаннями української та світової культури в контексті готовності студентів до спілкування у мультикультурному середовищі на основі толерантності, діалогу і співробітництва.
- C31. Здатність проводити музейну, пам'ятко-охоронну, народознавчу, туристичнокраєзнавчу роботу.
- C32. Здатність здійснювати дослідження із вітчизняної і всесвітньої історії, методики викладання історії і суспільствознавчих предметів, історичного краєзнавства.
- C33. Здатність аналізувати, досліджувати та поширювати передовий педагогічний досвід.
- C34. Здатність забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів в освітньо-виховному процесі.
- C35. Здатність усвідомлювати суспільний статус і призначення професійної діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів, здійснювати самооцінку та корегування пізнавальної діяльності.
- C36. Здатність ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства, виховувати правову свідомість та культуру в учасників освітнього процесу.
- C37. Здатність формувати історичну свідомість, громадянську позицію, політичну культуру, національну пам'ять, провадити громадянсько-патріотичне виховання серед молоді

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	Середня освіта. Історія.	4	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдан ня, год	Вага оцінк и	Термін виконання
Використання методів наочності	Семінар №1	1. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс	2	1-5	Впродовж семінару

<p>на уроці «Великі географічні відкриття».</p> <p>1. Причини, передумови Великих географічних відкриттів. Використання карт і атласів.</p> <p>2. Організація великих морських експедицій. Відкриття Америки і морського шляху в Індію. Перша навколосвітня подорож. Використання карт і атласів.</p> <p>3. Колоніальні загарбання європейців наприкінці XV–першій половині XVII ст. Використання карт і атласів.</p> <p>4. Наслідки і значення Великих географічних відкриттів. Портрети тогочасних відкривачів.</p>		<p>[пер. з англ. П. Таращука]. – Київ : Основи, 2006. 1464 с.</p> <p>2. Тіндалл Дж. Історія Америки /Дж. Б. Тіндалл, Е. Д. Шай [пер. з англ. Л. Притула, Г. Сташків, О. Щур]. Львів : Літопис, 2010. 904 с.</p> <p>3. Підручник Всесвітня історія 8 клас О. В. Гісем, О.О. Мартинюк 2016</p> <p>4. Котляр Ю. В. Історична географія. Спецкурс з історії : навчальний посібник / Ю. В. Котляр. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 216 с.</p> <p>5. Ф. Бродель. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. Том 1: Структура повсякденності: можливе і неможливе.</p> <p>6. Гамільтон Е. Американські скарби і революція цін в Іспанії 1501-1650 рр. 1934.</p> <p>7. Вітер І.І. Цивілізаційні фактори виникнення ринкової економіки в країнах Європи (кінець XV - перша половина XVII ст.) / Наукові записки Київського університету туризму, економіки і права. Серія: філософські науки / Гол. ред. В.С.Пазенок. К.: КУТЕП, 2015. Вип 19. 426 с. С.205-215</p> <p>8. Юхименко П.І. Економічна історія: Навч. посіб. 2-ге вид., стер. К.: Вікар, 2006. 341 с.</p>			
<p>Війна англійських колоній у Північній Америці за незалежність. Утворення Сполучених Штатів Америки.</p>	<p>Семинар №2</p>	<p>1. Підручник Всесвітня історія 8 клас О. В. Гісем, О.О. Мартинюк 2016</p> <p>2. Підручник Всесвітня історія 8 клас І. М. Ліхтей 2016</p>	<p>2</p>	<p>1-5</p>	<p>Впродовж семінару</p>

<p>Використання методів активізації пізнавальної діяльності.</p> <p>1. Становище та розвиток англійських колоній у Північній Америці середини XVII – XVIII ст.. Загострення відносин між колоніями і метрополією. Використання схем і таблиць.</p> <p>2. Перші конституційні акти (Декларація незалежності, «Статті конфедерації»).</p> <p>Робота з джерелами.</p> <p>3. Революційна війна за незалежність:</p> <p>а) початок війни; співвідношення сил;</p> <p>б) хід військових дій після проголошення незалежності;</p> <p>в) завершення військових дій. Версальських мир 1783 р.</p> <p>Використання схем і таблиць.</p>		<p>3. Підручник Всесвітня історія 8 клас Н. Г. Подалаяк 2008</p> <p>4. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс [пер. з англ. П. Таращука]. Київ : Основи, 2006. 1464 с.</p> <p>5. Бернхем В. Вступ до права та правової системи США. Київ:Україна, 1999.</p> <p>6. Бостан Л.М., Бостан С.К. Історія держави і права зарубіжних країн. (Держава і право епохи станово-кастового суспільства): Навч. посіб. Запоріжжя: ЗЮІ МВС України, 2000.</p> <p>7. Крип'якевич І. Всесвітня історія. У трьох книгах. К. Либідь , 1995.</p> <p>8. Б. М. Гончар. Війна за незалежність у Північній Америці 1775-83 // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. К: Знання України, 2004 Т. 1 760 с.</p>			
<p>Велика французька революція кінця XVIII ст.. Використання методики наочного навчання історії</p> <p>1. Соціально-економічні передумови революції.</p> <p>Використання</p>	<p>Семінар №3</p>	<p>1. Підручник за 9 клас » Всесвітня історія Автор: Осмоловський, Ладиченко, Нова програма 9 клас.2007 рік.</p> <p>2. Підручник за 9 клас » Всесвітня історія Автор: Реєнт, Малій, Нова програма 9 клас, 2007 р.</p> <p>3. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс [пер. з англ. П. Таращука].</p>	<p>2</p>	<p>1-5</p>	<p>Впродовж семінару</p>

<p>схем, таблиць та портретів. 2.Боротьба третього стану в генеральних штатах за обмеження абсолютизму. Використання схем, таблиць та портретів. 3.Установчі збори. Законодавство Установчих зборів у 1790-1791 рр. 4. захоплення влади монархістами-конституціоналістами. Використання схем, таблиць та портретів.</p>		<p>Київ : Основи, 2006. 1464 с. 4. Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн: навч. посіб.: у 2 т. / за ред. В.Д. Гончаренка. Київ: Ін Юре, 1998. Т. 2. 608 с. 5. Новак-Каляева Л. Парадокси теорії та практики реалізації концепції прав людини: досвід Великої французької революції. Демократичне врядування. Львів, 2012. Вип. 10. URL: http://lvivacademy.com/vidavnictvo_1/visnik10/fail/Novak-Kaljajeva.pdf</p>			
<p>Західна Європа в період наполеонівських воєн. Використання методики наочного навчання історії 1. Франція в роки Консульства й імперії. Використання схем, таблиць та портретів. 2. Англія в роки наполеонівських воєн. Використання атласів та карт. 3. Італія в роки наполеонівських воєн. Використання атласів та карт</p>	<p>Семінар №4</p>	<p>1. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс [пер. з англ. П. Таращука]. Київ : Основи, 2006. 1464 с. 2.Тіндалл Дж. Історія Америки /Дж. Б. Тіндалл, Е. Д. Шай [пер. з англ. Л. Притула, Г. Сташків, О. Щур]. Львів : Літопис, 2010. 904 с. 3. Панкова Є.В. Історія Європи. К., 2007</p>	<p>2</p>	<p>1-5</p>	<p>Впродовж семінару</p>
<p>Тема: Перша світова війна. «Фотодокументи – засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках історії»</p>	<p>Семінар №5</p>	<p>1. Баран З. А., Кипаренко Г. М., Мовчан С. П., Швагуляк М. М. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки. Посібник для студії</p>	<p>2</p>	<p>1-5</p>	<p>Впродовж семінару</p>

<p>1. Причини та передумови першої світової війни через призму використання фотодокументів.</p> <p>2. Плани ворогуючих держав. 3 використанням документів.</p> <p>3. Хід воєнних дій у 1914-1916 рр. 3 використанням атласів, карт, та фотодокументів.</p> <p>4. Хід воєнних дій у 1917 р. Вступ США у війну. 3 використанням атласів, карт, та фотодокументів.</p> <p>5. Вплив першої світової війни на розвиток світової цивілізації. 3 використанням атласів, карт, та фотодокументів.</p>		<p>історичних і гуманітарних факультетів університетів Львів: Афіша, 2005 28 карти, ілюстрації.</p> <p>2.Бродський Р.М., Енольський З.А. Нова історія країн Азії і Африки / 187-1917. Львів: Вища школа, 1986.</p> <p>3. Воронянський О. В. Всесвітня історія. Довідник/ О.В. Воронянський. Х. Вид-во «Ранок».2010.480 с.: Іл</p> <p>4. Історія сучасного світу. Навчальний посібник /Ю.А. Горбань, В.В. Петровський, 1-90 А.Г. Слюсаренко та ін; К: Телепресінформ, 2001, 338 с.</p> <p>5. Качараба С. Історія Західної Європи та Америки др. пол. ХХ - поч. ХХІ. : практикум / С. Качараба, Р. Сіромський. Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 293 с.</p> <p>6. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1945 р. - початок ХХІ ст.) : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.) Баран З. А., Кипаренко Г. М., Козицький А. М., Мовчан С. 11 Сіромський Р. Б., Швагуляк М. М. ; за ред. М. М. Пвагуляка. Львів: Тріада плюс, 2011. 700 с., іл.</p> <p>ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА</p> <p>1. Говард М. Війна в європейській історії: Пер. з англ. А. В. Яковини. К. 2000</p> <p>2.Ігор Шаров. Характери Нового світу. К.: Арт Економі, 2018. С. 238</p>			
---	--	---	--	--	--

		3.Світова історія: ХХ століття. Енциклопедичний словник / За ред. І. Підкови. Львів: Літопис, 2008. 976 с.			
Формування основ післявоєнного світу (1918-1925 рр.) 1. Завершення першої світової війни та її наслідки. 2. Паризька мирна конференція. Система міжнародних договорів. 3. Створення Ліги Націй, її мета і завдання. а. Версальський мирний договір; б. Сен-Жерменський мирний договір; в. Нейі-сюр-Сенський та Трианонський мирні договори; 4. Вашингтонська конференція та врегулювання територіальних проблем на Далекому Сході та у Південно-Східній Азії. 5. Мирні договори 1920-1925 рр. та їх вплив на міжнародні відносини міжвоєнного періоду.	Семинар №6	1. Газін В.П., Копилов А.О. Новітня історія країн Європи та Америки: 1918–1945. Кам'янець-Подільський, 1997. 2. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918–1945): Навч. посібник. Київ, 2001. 3. Качараба С. Історія Західної Європи та Америки др. пол. ХХ - поч. ХХІ. : практикум / С. Качараба, Р. Сіромський. Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 293 с. 4. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1945 р. - початок ХХІ ст.) : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.) Баран З. А., Кипаренко Г. М., Козицький А. М., Мовчан С. 11 Сіромський Р. Б., Швагуляк М. М. ; за ред. М. М. Пвагуляка. Львів: Тріада плюс, 2011. 700 с., іл. 5. Цветков Г.М. Міжнародні відносини і зовнішня політика в1917-1945 рр.: Навч. посіб. К.: Либідь, 1997. 232 с. 6. Дюрозель Ж.Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / Переклад з франц. Марічева Є. та інші К.: Основи, 1995. 903 с.	2	1-5	Впродовж семінару
Тема : Друга світова війна	Семинар №7	Підручник за 10 клас » Всесвітня історія Автор:	22	1-5	Впродовж семінару

<p>вивчення теми з допомогою використання відеофрагментів на уроках історії.</p> <p>Основні проблеми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини, початок та періодизація Другої світової війни. Використання фото та відео документів (документальні фільми). 2. Розгортання фашистської агресії у 1940 р. Використання фото та відео документів, карти та атласи. 3. Причини, початок, характер, основні етапи радянсько-німецької війни. Вивчення теми за допомогою документальних фільмів. 4. Корінний перелом у ході Другої світової війни. Вивчення теми за допомогою документальних фільмів. 5. Відкриття другого фронту і закінчення Другої світової війни крізь призму документальних фото. 6. Основні наслідки Другої Світової війни (історико-політологічний аспект <p style="text-align: right;">В</p>		<p>Щупак, Нова програма 10 клас, 2018 р. Підручник за 11 клас » Всесвітня історія Автор: Полянський, Нова програма 11 клас, 2019 Підручник за 11 клас » Всесвітня історія Автор: Ладиченко, Заблоцький, Нова програма 11 клас, 2019 Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс [пер. з англ. П. Таращука]. Київ : Основи, 2006. 1464 с. Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи: Курс лекцій. К.: Либідь, 1997.</p>			
---	--	---	--	--	--

документальних фільмах)					
<p>Формування основ біполярного світу вивчення теми з використанням методики вивчення історичної особистості на уроках історії</p> <p>1.Причини виникнення та організаційне оформлення Організації Об'єднаних Націй. Вивчення теми кризь призму світових особистостей, яку поклали початок організаційному оформленню ООН.</p> <p>2.План "Маршала": основні причини запровадження, реалізація. Вивчення особистої історії Маршала для кращого висвітлення даного питання.</p> <p>3.Причини, характер, етапи "холодної війни". Вивчення теми кризь призму світових особистостей.</p> <p>4.Протистояння двох ворожих таборів, його суть, мета і завдання. Вивчення теми кризь призму світових особистостей.</p>	Семінар №8	<p>Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи: Курс лекцій. К.: Либідь, 1997.</p> <p>Цветков Г.М. Міжнародні відносини і зовнішня політика в 1917-1945 рр.: Навчальний посібник. К.: Либідь, 1997.</p> <p>Даниленко В., Кокін С. Всесвітня історія: Хронологія основних подій. К.: Либідь, 1997. 264 с.</p> <p>Підручник за 11 клас » Всесвітня історія Автор: Полянський, Нова програма 11 клас, 2019</p> <p>Підручник за 11 клас » Всесвітня історія Автор: Ладиченко, Заблоцький, Нова програма 11 клас, 2019</p>	2	1-5	Впродовж семінару
Тема 1. Методика навчання історії як дисципліна.	Лекція №1	Курилів В. Методика викладання історії. Львів-Торонто, 2003.	2		Впродовж лекції

<p>1.Методика викладання історії як предмет. Мета, завдання і принципи дисципліни.</p> <p>2. Структура курсу методичні аспекти викладання нової і новітньої історії у шкільному курсі всесвітньої історії, його хронологічні рамки, періодизація.</p> <p>3. Структура шкільного курсу всесвітньої історії і характеристика методологічних принципів його побудови, його хронологічні рамки, періодизація.</p> <p>4. Завдання практичне (перевірю в усіх): напишіть риси учнів, які Ви маєте виховати і конкретні методи, які допоможуть Вам це зробити.</p>		<p>Пометун О.,Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. К., 2005.</p> <p>Бойко А. Науково-методичний супровід професійно-педагогічної підготовки вчителя//Рідна школа.К.:Преса України.12 .С.28-33.</p> <p>Мешко Г. Проблема збереження і зміцнення професійного здоров'я педагога: історичний аспект//Шлях освіти:Науково-методичний ж-л.К.:педагогічна преса.-2004 .-С. 43-47.</p> <p>Баханов К. Методика викладання історії. Харків, 2009.</p> <p>Савченко О. Професійна підготовка вчителя: погляд польського вченого//Рідна школа.К.:Преса України.2011 .С. 45-47.</p>			
<p>Тема. Пізнавальні можливості школярів у методиці навчання історії</p> <p>1. Основні компоненти пізнавальних можливостей учнів.</p> <p>2. Діагностика пізнавальних можливостей учнів у навчанні історії.</p> <p>3. Методи активізації пізнавальної діяльності на</p>	<p>Лекція №2</p>	<p>Курилів В. Методика викладання історії. Львів-Торонто, 2003.</p> <p>Лозова В., Троцько Г. Теоретичні основи виховання і навчання. Харків, 1997.</p> <p>Мала Л. Активізація розумової діяльності учнів на уроках всесвітньої історії в 10-11 класах// Історія в школах України. 2002. № 2.</p> <p>Чумак А. Розвиток історичного мислення в процесі вивчення вітчизняної історії та його вплив на історичну</p>	<p>2</p>		<p>Впродовж лекції</p>

уроках історії і суспільствознавства		свідомість// Виховання і культура. 2001. №1. С. 778-83. Балужиєв І. Проблеми побутової історичної свідомості// Український історичний журнал. 1992. № 2. С. 69-73.			
<p>Тема: Методи наочного навчання історії</p> <p>1. Предметна наочність, її особливості і можливості використання у навчанні історії в школі.</p> <p>2. Образотворча наочність. Її особливості і можливості використання у навчанні історії в школі.</p> <p>3. Використання умовно-графічної наочності на уроках історії.</p> <p>4. Застосування на уроках учбових історичних карт. Картосхеми, плани на місцевості, контурні карти.</p>	Лекція №3	<p>Коляда І., Виговський М., Загребельна Н. Роль та місце художньої літератури на уроках історії України//Історія в школі:Науково-методичний ж-л.К.:Етносфера.2004 .С.26-30.</p> <p>Желіба О. Використання таблиць на уроках історії в 10-11 класах // Історія в школах України. 2001. №4. С. 33-34; №5. С. 28-32.</p> <p>Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. К., 2005.</p> <p>Курилів В. Методика викладання історії. Львів-Торонто, 2003</p> <p>Желіба О. Навчання студентів методиці викладання історії за допомогою засобів умовно-графічної наочності // Наукові записки Ніжинського державного педагогічного університету ім. М. Гоголя. Педагогічні науки. Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2002. № 4. Частина 2. С. 70-73.</p> <p>Желіба О.В. Методика викладання історії засобами умовно-графічної наочності: Посібник для студентів.</p>	2		Впродовж лекції

		<p>Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 148 с.</p> <p>Желіба О. Робота з тестовими таблицями на уроках історії в старших класах // Історія в школах України. 2002. №. 4. С. 42-44</p>			
<p>Тема. «Фотодокументи – засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках історії»</p> <p>1. Фото як наочність. Типи фотографій.</p> <p>2. Методика роботи із фотодокументами</p> <p>3. Про що можна дізнатися із сімейного фотоальбому?</p> <p>4. Унікальні фото (електронна підбірка фото для уроків)</p>	Лекція №4	<p>Комаров Ю. Мить, зупинись! Ти – історична! З досвіду використання фотоматеріалів на уроках історії // Історія в школах України. 2006. №4. С.15</p> <p>http://interesno.cc/article/15023/23-unikalnyh-istoricheskikh-foto-kotorye-nam-ne-pokazyvali-na-urokah-istorii</p> <p>https://ofigenno.com/redkie-istoricheskie-foto</p> <p>https://dailystory.me/20-neveroyatnyh-foto-kotorye-vy-nikogda-ne-vidite-v-uchebnikah-istorii/</p> <p>Мокрогуз О. Навчити «прочитувати» фотографії (З досвіду інтерпретації візуальних архівних матеріалів у шкільному курсі історії) // Історія в</p>	2		Впродовж лекції

		<p>школах України. 2004. №8. С.29</p> <p>Маркітан Л. Кінофотодокументи як історичне джерело // Історичні джерела та їх використання. К., 1971. Вип.6. С.17</p>			
<p>Тема. Використання відеофрагментів на уроках історії.</p> <p>1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні.</p> <p>2. Формування медіа-компетентності учнів на уроках історії</p>	Лекція №5	<p>Про використання відеоматеріалів на уроці історії http://www.refua.in.ua/pro-vikoristannya-videomaterialiv-na-uroci-istoriyi.html</p> <p>Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник / Г.Г. Яковенко. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.</p> <p>Подшивалова І. І.* ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОФРАГМЕНТІВ ЯК ЗАСОБУ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ДО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ</p> <p>https://pidruchniki.com/2015082665977/informatika/vikoristannya_video_urotsi_istoriyi</p> <p>Про використання відеоматеріалів на уроках історії https://www.historyua.com/2018/07/28/pro-vykorystannya-videomaterialiv-na-urokah-istoriyi/</p>	2		Впродовж лекції

		vykorystannya- videomaterialiv-na-urokah- istoriyi/)			
<p>Тема: Вивчення історичної особистості на уроках історії 2 год</p> <p>1. Роль та місце історичної особи на уроці історії.</p> <p>2. Застосування різних варіантів вивчення історичної особистості на уроках історії.</p> <p>3. Підготуйте план-конспект уроку присвяченого історичній постаті</p>	Лекція №6	<p>Чебанюк Н.К. Вивчення історичної особистості на уроках історії//Обдарована дитина:Науково практичний та освітньо-популярний ж-л.К.:Социс.1 .С.25-28.</p> <p>Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. К., 2005.</p> <p>Курилів В. Методика викладання історії. Львів-Торонто, 2003.</p> <p>Лихачова Л. Створення історичного портрета як засіб поглибленого вивчення історії України// Історія України. 2002. № 14 (квітень). С. 8 –11.</p> <p>Панченко П. До питання історизму, історичної правди в курсі історії України// Історія в школі. 1999. № 4. С. 6-10.</p> <p>Цибко Р. Тема уроку “Хто я в цьому світі?” // Історія в школах України. 2001. №1. С. 41-42.</p> <p>Островський В. Історичні постаті на уроці історії// Історія в школах України. 2009. № 5.</p>	2		Впродовж лекції
<p>Тема: Навчання історії у грі</p> <p>1. Гра на уроках історії як метод підвищення ефективності навчального процесу.</p> <p>2. Застосування ігор як засобу</p>	Лекція №7	<p>Десятов Д. Дидактичні умови використання коміксів на уроці історії//Історія в школі:Науково-методичний ж-л.К.:Етносфера.5-6 .С.18-22.</p> <p>Буряк Ж. "Міс Історія" : [ігрова шоу-програма для 9 класу]//Історія в сучасній</p>	2		Впродовж лекції

<p>формування предметних компетентностей на уроках історії. Дидактична гра на уроці історії як система ігрових проблемно-пізнавальних завдань</p> <p>3. Методика використання рольових ігор на уроках історії</p> <p>4. Підготуйте план-конспект уроку-гри з історії.</p>	<p>школі:Науково-методичний ж-л.К.:Педагогічна преса.4 .С. 7-9.</p> <p>Камбалова Я. Навчаємося у гри//Історія в школі:Науково-методичний ж-л. К.:Етносфера. 2004 .С.37-39.</p> <p>Камбалова Я. Навчаємося у гри (нетрадиційні види уроків узагальнюваного повторення з історії Стародавнього світу)//Історія в школі:Науково-методичний ж-л.К.:Етносфера.10 .С.41-45.</p> <p>Баханов К. О. Традиції та інновації у навчанні історії в школі. Дидактичний словник – довідник / К. Баханов. Запоріжжя: Просвіта, 2002.</p> <p>Якубець А. Використання рольової гри на уроках всесвітньої історії в 11 класі// Історія в школах України. 2002. №3.</p>			
<p>Самостійна робота</p>	<p>Передбачена одна година на вивчення одного питання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використання методів наочності на уроці «Великі географічні відкриття». 2. Причини, передумови Великих географічних відкриттів. Використання карт і атласів. 3. Організація великих морських експедицій. Відкриття Америки і морського шляху в Індію. Перша навколосвітня подорож. Використання карт і атласів. 4. Колоніальні загарбання європейців наприкінці XV– першій половині XVII ст. Використання карт і атласів. 5. Наслідки і значення Великих географічних відкриттів. Портрети тогочасних відкривачів. 6. Війна англійських колоній у Північній Америці за незалежність. 7. Утворення Сполучених Штатів Америки. Використання методів активізації пізнавальної діяльності. 8. Становище та розвиток англійських колоній у Північній Америці середини XVII – XVIII ст.. Загострення відносин між колоніями і метрополією. Використання схем і таблиць. 			

9. Перші конституційні акти (Декларація незалежності, «Статті конфедерації»). Робота з джерелами.
10. Революційна війна за незалежність:
11. початок війни; співвідношення сил;
12. хід військових дій після проголошення незалежності;
13. завершення військових дій. Версальських мир 1783 р. Використання схем і таблиць.
14. Велика французька революція кінця XVIII ст.. Використання методики наочного навчання історії
15. Соціально-економічні передумови революції. Використання схем, таблиць та портретів.
16. Боротьба третього стану в генеральних штатах за обмеження абсолютизму. Використання схем, таблиць та портретів.
17. Установчі збори. Законодавство Установчих зборів у 1790-1791 рр.
18. Захоплення влади монархістами-конституціоналістами. Використання схем, таблиць та портретів.
19. Західна Європа в період наполеонівських воєн. Використання методики наочного навчання історії
20. Франція в роки Консульства й імперії. Використання схем, таблиць та портретів.
21. Англія в роки наполеонівських воєн. Використання атласів та карт.
22. Італія в роки наполеонівських воєн. Використання атласів та карт
23. Перша світова війна. «Фотодокументи – засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках історії»
24. Причини та передумови першої світової війни через призму використання фотодокументів.
25. Плани ворогуючих держав. З використанням документів.
26. Хід воєнних дій у 1914-1916 рр. З використанням атласів, карт, та фотодокументів.
27. Хід воєнних дій у 1917 р. Вступ США у війну. З використанням атласів, карт, та фотодокументів.
28. Вплив першої світової війни на розвиток світової цивілізації. З використанням атласів, карт, та фотодокументів.
29. Формування основ післявоєнного світу (1918-1925 рр.)
30. Завершення першої світової війни та її наслідки.
31. Паризька мирна конференція. Система міжнародних договорів.
32. Створення Ліги Націй, її мета і завдання.
33. а. Версальський мирний договір;
34. б. Сен-Жерменський мирний договір;
35. в. Нейі-сюр-Сенський та Тріанонський мирні договори;
36. Вашингтонська конференція та врегулювання територіальних проблем на Далекому Сході та у Південно-Східній Азії.
37. Мирні договори 1920-1925 рр. та їх вплив на міжнародні відносини міжвоєнного періоду.
38. Друга світова війна вивчення теми з допомогою використання відеофрагментів на уроках історії.
39. Основні проблеми:

	<p>40. Причини, початок та періодизація Другої світової війни. Використання фото та відео документів (документальні фільми).</p> <p>41. Розгортання фашистської агресії у 1940 р. Використання фото та відео документів, карти та атласи.</p> <p>42. Причини, початок, характер, основні етапи радянсько-німецької війни. Вивчення теми за допомогою документальних фільмів.</p> <p>43. Корінний перелом у ході Другої світової війни. Вивчення теми за допомогою документальних фільмів.</p> <p>44. Відкриття другого фронту і закінчення Другої світової війни крізь призму документальних фото.</p> <p>45. Основні наслідки Другої Світової війни (історико-політологічний аспект в документальних фільмах)</p> <p>46. Формування основ біполярного світу вивчення теми з використанням методики вивчення історичної особистості на уроках історії</p> <p>47. Причини виникнення та організаційне оформлення Організації Об'єднаних Націй. Вивчення теми крізь призму світових особистостей, яку поклали початок організаційному оформленню ООН.</p> <p>48. План “Маршала”: основні причини запровадження, реалізація. Вивчення особистої історії Маршала для кращого висвітлення даного питання.</p> <p>49. Причини, характер, етапи “холодної війни”. Вивчення теми крізь призму світових особистостей.</p> <p>50. Протистояння двох ворожих таборів, його суть, мета і завдання. Вивчення теми крізь призму світових особистостей.</p> <p>51. Методика навчання історії як дисципліна.</p> <p>52. Методика викладання історії як предмет. Мета, завдання і принципи дисципліни.</p> <p>53. Структура курсу методичні аспекти викладання нової і новітньої історії у шкільному курсі всесвітньої історії, його хронологічні рамки, періодизація.</p> <p>54. Структура шкільного курсу всесвітньої історії і характеристика методологічних принципів його побудови, його хронологічні рамки, періодизація.</p> <p>55. Завдання практичне (перевірю в усіх): напишіть риси учнів, які Ви маєте виховати і конкретні методи, які допоможуть Вам це зробити.</p> <p>56. Пізнавальні можливості школярів у методиці навчання історії</p> <p>57. Основні компоненти пізнавальних можливостей учнів.</p> <p>58. Діагностика пізнавальних можливостей учнів у навчанні історії.</p> <p>59. Методи активізації пізнавальної діяльності на уроках історії і суспільствознавства</p> <p>60. Методи наочного навчання історії</p>
6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	100-бальна Контроль знань і умінь студентів здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на

	<p>семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання студентами пропущених занять і отриманих негативних оцінок.</p> <p>Сума балів за всі види навчальної діяльності Оцінка ECTS Оцінка за національною шкалою</p> <p>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики для заліку</p> <p>90 – 100 А відмінно</p> <p>зараховано</p> <p>80 – 89 B добре</p> <p>70 – 79 C</p> <p>60 – 69 D задовільно</p> <p>50 – 59 E</p> <p>26 – 49 FX незадовільно з можливістю повторного складання не зараховано з можливістю повторного складання</p> <p>0-25 F незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</p>
Вимоги до письмової роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу; 2. Повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання; 3. Самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими; 4. Викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки; 4. Вміння робити висновки з розглянутих питань; 5. Вміння аналізувати джерела.
Семінарські заняття	<p>Загальні критерії оцінювання:</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;</p>

	“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність результатів поточного контролю знань – позитивних оцінок за семінарські заняття та контрольну роботу, опрацювання питань для самостійної роботи, індивідуального завдання, хоча б мінімальна позитивна підсумкова оцінка за працю впродовж семестру (25 б.)
7. Політика курсу	
<p>Підхід до навчання студентоцентрований, стиль спілкування та взаємодії – демократичний. Вітається й заохочується активна увага під час роботи в аудиторії, творча співучасть у здобутті знань, готовність до обговорення питань, що розглядаються, як результат самостійного опрацювання рекомендованих першоджерел і літератури та самостійного пошуку інформації в мережі Інтернет. Запитання, що виникають, можливі як у ході заняття, так і в кінці, коли виділяється час для обговорення, а також на консультаціях, під час яких здійснюється й відпрацювання пропущених занять і невиконаних видів робіт.</p> <p>Усіх форм навчальної співпраці стосуються вимоги Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ, яким визначаються норми поведінки студентів і працівників університету.</p> <p>Для оперативної комунікації та обміну інформацією створюємо власну групу в месенджері Viber або в одній із соціальних мереж (за вибором студентів).</p> <p>Усі основні матеріали з курсу є доступні в системі дистанційного навчання університету.</p>	
8. Рекомендована література	
<p>Ф. Бродель. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. Том 1: Структура повсякденності: можливе і неможливе.</p> <p>Б. М. Гончар. Війна за незалежність у Північній Америці 1775-83 // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. К: Знання України, 2004 Т. 1 760 с.</p> <p>Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс [пер. з англ. П. Таращука]. Київ : Основи, 2006. 1464 с.</p> <p>Бостан Л.М., Бостан С.К. Історія держави і права зарубіжних країн. (Держава і право епохи станово-кастового суспільства): Навч. посіб. Запоріжжя: ЗЮІ МВС України, 2000.</p> <p>Тіндалл Дж. Історія Америки /Дж. Б. Тіндалл, Е. Д. Шай [пер. з англ. Л. Притула, Г. Сташків, О. Щур]. Львів : Літопис, 2010. 904 с.</p> <p>Десятов Д. Дидактичні умови використання коміксів на уроці історії//Історія в школі:Науково-методичний ж-л.К.:Етносфера.5-6 .С.18-22.</p> <p>Буряк Ж. "Міс Історія" : [ігрова шоу-програма для 9 класу]//Історія в сучасній школі: Науково-методичний ж-л. К.:Педагогічна преса.4 .С. 7-9.</p> <p>Камбалова Я. Навчаємося у грі//Історія в школі:Науково-методичний ж-л. К.:Етносфера. 2004 . С.37-39.</p> <p>Камбалова Я. Навчаємося у грі (нетрадиційні види уроків узагальнюваного повторення з історії Стародавнього світу)//Історія в школі:Науково-методичний ж-л. К.:Етносфера. 10 . С.41-45.</p> <p>.Крип'якевич І. Всесвітня історія. У трьох книгах. К. Либідь , 1995.</p> <p>Баханов К. О. Традиції та інновації у навчанні історії в школі. Дидактичний словник – довідник / К. Баханов. Запоріжжя: Просвіта, 2002.</p> <p>Якубець А. Використання рольової гри на уроках всесвітньої історії в 11 класі// Історія в школах України. 2002. №3.</p> <p>Чебанюк Н.К. Вивчення історичної особистості на уроках історії//Обдарована дитина:Науково практичний та освітньо-популярний ж-л. К.:Социс. 1 . С.25-28.</p> <p>Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. К., 2005.</p>	

Курилів В. Методика викладання історії. Львів-Торонто, 2003.

Лихачова Л. Створення історичного портрета як засіб поглибленого вивчення історії України// Історія України. 2002. № 14 (квітень). С. 8 –11.

Панченко П. До питання історизму, історичної правди в курсі історії України// Історія в школі. 1999. № 4. С. 6-10.

Цибко Р. Тема уроку “Хто я в цьому світі?” // Історія в школах України. 2001. №1. С. 41-42.

Островський В. Історичні постаті на уроці історії// Історія в школах України. 2009. № 5.

Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник / Г.Г. Яковенко. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.

Коляда І., Виговський М., Загребельна Н. Роль та місце художньої літератури на уроках історії України//Історія в школі:Науково-методичний ж-л. К.: Етносфера. 2004 . С.26-30.

Желіба О. Використання таблиць на уроках історії в 10-11 класах // Історія в школах України. 2001. №4. С. 33-34; №5. С. 28

Викладач кандидат історичних наук, доцент Бурачок Л.В.